

LUNA IULIE, ZIUA A OPTA

STIHIRAR PROSOMIC

SFÂNTUL MARE MUCENIC PROCOPIE

Tălmăcirea s-a făcut ținând canoanele imnografiei bisericești

CUVENITĂ LĂMURIRE

Stihiri prosomice este adaptarea pe limba noastră a originalului *στιχηρὰ προσόμοια*, evitând înadins slavonismul *podobie* sau, în context *podobnice*, care nu a spus nimic nu numai nouă, ci nici celor din limba cărora provine și a cărui etimologie sau simplă explicare nu este la îndemâna românilor, pe de o parte, iar pe de alta, a merge direct la izvoare este, fără îndoială, calea cea mai corectă și sigură, atât filologic, cât și liturgic.

Formularea *stihiri prosomice* am adoptat-o doar în titlu din dorința de a împământenii un concept și nu un termen, iar conceptul să-l explicăm, să-i expunem conținutul ideatic, precum și importanța liturgică. În slujba propriu-zisă am folosit o formulare cât mai românească posibil, care să fie pe înțelesul tuturor, dar care să își îndeplinească rolul tipiconal.

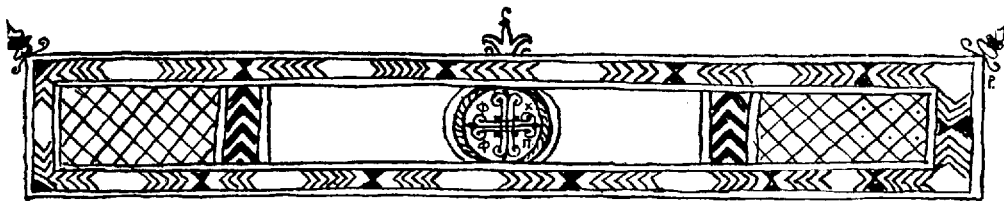
Nădăjduim că, după ce conceptul va fi asimilat în cultura noastră bisericească, se va găsi un termen românesc potrivit. În momentul de față favorit și chiar folosit de unii ar fi *asemănândă* sau *stihiri asemănânde*, dar, după cum poate observa orice român, acum acest termen are o rezonanță neobișnuită, străină tocmai pentru că el nu poartă conținutul ideatic liturgic pe care ar trebui să-l redea. Însă, așa cum se întâmplă întotdeauna, vorbitorii, utilizatorii vor decide de-a lungul vremii.

Un alt aspect foarte important care trebuie să-l conștientizăm este că ceea ce numim noi simplu *slujbă* este de fapt numai *textul* slujbei sau, mai bine zis, textul imnelor care sunt cuprinse în slujbă, iar aceste imne – imn=text+melodie – alcătuiesc cuprinzătorul gen imnografic, alcătuit, la rândul său, din mai multe specii/feluri de imne, care pot fi clasificate după mai multe criterii.

Așadar, ținând seama de toate aceste precizări, o posibilă și, desigur, neîndestulătoare definiție a *stihirii prosomice* ar fi: specia genului imnografic alcătuită după un model, adică asemănătoare (*προσόμοιον-prosomia*) cu o altă stihiră care s-a impus în conștiința Bisericii drept insuflată de Duhul Sfânt. Are, prin urmare, o structură prozodică fixă, după stihira pe care o copiază (aceiași număr de silabe, iar accentele cuvintelor cad în același loc). Este, și în aceasta constă aspectul cel mai important, și o formă aparte de rugăciune, fiindcă psalmodiind un imn purtător de Duh, așa cum a ieșit din mâinile sfinților imnografi, mintea noastră, atât a psaltului, cât și a celui care ascultă, are mai multe propte, are cele mai favorizante condiții să intre în legătură nemijlocită cu însăși inspirația originală. Stihira după care a fost alcătuită (numită în actualele cărți de slujbă prin sintagma *însuși glasul*) este indicată la început. Sunt cele mai iubite în Biserică pentru că sunt cele mai ușor de învățat și pot fi cântate de oricine, nu numai de psalții specializați. Prin ele o slujbă are șansa să iasă bine și fără prezența unui psalt bun. Exemplu grăitor, dar din păcate unic, este slujba Prohodului Domnului, care se cântă în Vinerea Mare. Se mai numesc *podobii* sau *asemănânde*.

Considerăm că până la publicarea unui *Prosomier* românesc, care va fi un reper comun tuturor, numirea prosomiei originale, în grecește, este de neapărată trebuință.

Melurghisirea: Ilie Rareș Cîmpean
Tehnoredactarea: Mihai Telescu

LUNA IULIE, ZIUA A OPTA

SFÂNTUL MARE MUCENIC PROCOPIE

VECERNIA MARE

La Doamne, strigat-am..., punem stihiri pe 6:

Glasul 1, asemenea cu: Ceea ce ești bucuria... (Τῶν οὐρανίων ταγμάτων)

Ai fost din pântecul maicii' lui Dumnezeu rânduit,' din cer înțelepțește
luând ca Pavel chemarea,' patimii de voie vrednic urmând,
ai vestit și păgânilor' adevărata credință' și pe Hristos,' râvnitorule Procopie.

Înveșmântat întru toate' armele tainice,' ai risipit prin semnul
lui Hristos semeția' care se-nălța prin răii vrăjmași,' înțelepte Procopie,
și idoleștile chipuri' tu prăpădind,' pân' la sânge chinuit ai fost.

Precum demult pe oștenii' și pe femeile' cele cu bună credință
i-ai adus la cerescul' Domn și Împărat, așa și acum' la Hristos du, Procopie,
pe cei ce azi al tău praznic' îl săvârșesc,' o, podoaba mucenicilor!

STIHOAVNA

Glasul al 4-lea, asemenea cu: *Ca pe un viteaz...* (Ὡς γενναῖον ἐν Μάρτυσιν)

Ca Apostolul limbilor' tu chemarea de sus, din Cer,
ai luat, Procopie lăudatule,' și luminându-ți și cugetul,' lăsând întunericul,
te-ai făcut luminător,' ca un drept, credincioșilor' prin luminile
pătimirilor tale preacinstite,' strălucind în toată lumea,' a mucenicilor laudă!

Stih: Minunat este Dumnezeu întru sfinții Săi, Dumnezeul lui Israil.

Mai întâi ai ținut în frâu' răzvrătirile trupului,
iar apoi pornitu-te-ai către luptele' mucenicești, Fericitule,
și cuget viteaz având' trupul tău nu l-ai cruțat,' cu putere din Sfântul Duh,
o, Procopie,' drept aceea, răbdând feluri de chinuri,
te-ai suit, purtând cunună,' către cămările cerului.

Stih: Sfinților celor de pe pământul Lui, minunate a făcut Domnul
toate voile Sale întru dânșii.

Ai luat, Sfinte, crucea ta,' cu aceasta-ntrarmându-te
ca o preavitează căpetenie,' și-n al tău sânge-necatu-i-ai' puterea vrăjmașului
și ai scos tămăduiri' din izvorul Stăpânului,' o, preavrednice,
adăpând pe toți care în văpaia' pătimirilor te cheamă,
de Dumnezeu insuflatule.

TROPĂRUL

Glasul al 4-lea, asemenea cu: *Degrab să ne întâmpine...* (Ταχὺ προκατάλαβε)

Cinstite Procopie,' ai fost de tânăr chemat' de Domnul prin Crucea Sa,
precum și Pavel demult,' la calea evlaviei' și, primind cunoștința,
te-ai gătit către lupte,' păgâneasca-nșelare' biruind-o prin sânge,
și-acum dinaintea Treimii' roagă-te pentru noi.

La Vecernia Mare. Stihirile Prosomice.

Glasul 1. Τῶν οὐρανίων ταγμάτων.

Glas 1. Πα 9 Δι

1. ^(Π)
A i fost din pân te cul ma ai cii lui Dum ne ze eu rân du it
 din cer în țe lep țeș te lu ând ca Pa vel che ma rea pa
 ti mii de vo ie vred nic ur mând ai ves tit și pă gâ ni lor a
 de vă ra ta cre di in ță și pe Hris tos rân ni to ru le Pro
 co o pi i e

2. ^(Π)
I n veș mân tat în tru toa a te ar me le ta ai ni i ce ai
 ri si pit prin sem nul lui Hris tos se me ți a ca re se 'năl
 ța prin ră ii vrăj mași în țe lep te Pro co pi e și i do
 leș ti le chi i puri tu pră pă dind pân' la sân ge chi nu i it
 a ai fost

3. ^(Π)
P re cum de mult pe oș te e nii și pe fe me e i i le
 ce le cu bu nă cre din ță i-ai a dus la ce res cul Domn

și Îm pă rat a șa și a cum la Hris tos du Pro co pi e pe
 cei ce azi al tău pra az nic îl să vâr șesc o po doa ba mu ce
 ni i ci i lor

Aceleași Stihiri. Pe larg.

Glas 9 Πα 9 Δι

1. ^(Π)
A i fo ost din pâ ân te e cu ul ma a ai ci ii
 lui Du um ne ze eu râ â ân du u i it din
 ce er în țe e e e le ep țe eș te lu â ând ca
 Pa a ve el che ma a rea pa a a a ti i mi ii de e
 vo ie e vre e ed nic u ur mând ai ves ti i it și
 i pă gâ â ni i i lor a de vă ra a ta cre di
 i in ță ă și pe e Hri is tos râv ni to ru le Pro o
 co o o o o pi i i i e

2. ^(Π)
I n ve eș mân ta at î în tru u toa a a te e ar

me e le e ta a ai ni i ce e ai ri i si
 pi i i it pri in se em nu ul lu ui Hris to os se e
 me ți i a ca a a a re e se e 'năăl ța pri in
 ră ă ă ii vră ăj mași în țe le e ep te e Pro co
 o pi i i e și i do le eș ti le chi i i pu
 uri tu pră ă pă ă dind pân'la sân ge chi nu u i i i
 i it a a a ai fost

3. **P**re cu um de mu ult pe e o oș te e e ni ii și
 pe e fe e me e e i i le e ce le e cu
 bu u nă ă cre e di in ță ă i-a ai a du us la a
 ce re es cul Do o o omn și i Î îm pă ă rat a a
 șa a a și a a cum la Hris to o os du u Pro co
 o pi i i e pe cei ce a azi al tău pra a az ni
 ic îl să ă vâ âr șesc o po doa ba mu ce e ni i i

יִי יִי צִי יִי יִי לֹר
i i ci i i i lor

La Stihoavnă. Stihirile Prosomice.
Glasul al 4-lea. Ὡς γενναῖον ἐν Μάρτυσιν.

Glas Bou

1. ^(B)
C a A pos to lul lim bi lor tu che ma rea de sus din Cer
ai lu at Pro co o pi e lă u da tu le și lu mi nân
du-ți și cu ge tul lă sâ ând în tu ne ri cul te-ai fă cut
lu mi nă tor ca un drept cre din cio și lor prin lu mi ni le pă
ti mi i ri lor ta le prea cin sti te stră lu cind
în toa tă lu u u mea a mu ce ni i ci lor la u dă

Stih: Minunat este Dumnezeu întru sfinții Săi, Dumnezeul lui Israil.

2. ^(B)
M ai în tâi ai ți nut în frâu răz vră ti ri le tru pu
lui iar a poi por ni i tu te-ai că tre lup te le mu ce ni
cești Fe ri ci tu le și cu u get vi teaz a vând tru pul
tău nu l-ai cru țat cu pu te re din Sfân tul Duh o Pro co pi e

drept a ce e ea răb dând fe luri de chi nuri te-ai su
it pur tând cu nu u u nă că tre că mă ă ri le ce ru lui

Stih: Sfinților celor de pe pământul Lui, minunate a făcut Domnul toate voile Sale întru dânsii.

3. ^(B)
A i lu at Sfin te cru cea ta cu a ceas ta-n trar mân du te
ca o prea vi tea a ză că pe te ni e și-n al tău sân
ge 'ne ca tu i-ai pu te e rea vrăj ma șu lui și ai scos
tă mă du iri din iz vo rul Stă pâ nu lui o prea vred ni ce a
dă pâ ând pe toți ca re în vă pa ia pă ti mi
ri lor te chea a a mă de Dum ne ze eu in su fla tu le

Aceleași Stihiri. Pe larg.

Glas Bou

1. ^(B)
C a A po o os to o o lu ul li im bi lo or tu
^(B)
che ma a a a rea a de sus din Ce er ai lu a at Pro
o co pi i e e e lă ă u da tu le e și lu u mi i ^(M)

nâ â â ân du u u-ți și i cu u ge e tu u u ul lă sâ ând în
 tu u ne e ri cu u u ul te-a ai fă ă cut lu u mi i
 i nă tor ca un dre e e ept cre e di in cio o și i lo o
 o or prin lu u mi ni i le pă ti mi i i i ri lor
 ta a le prea a ci i in sti i i i i te e e e stră
 ă lu u cind î î în toa tă ă lu u u mea a mu ce
 ni i i ci i lo or la u dă ă

Stih: Minunat este Dumnezeu întru sfinții Săi, Dumnezeul lui Israil.

2. **M** ai în tâ â âi a a ai ți i nu ut în frâ âu
 răz vră ti i i i ri i le tru pu lu ui iar a po
 oi po or ni tu u te-a a ai că ă tre lup te le e mu ce e ni
 i ce e e ești Fe e e ri i ci i tu u le e e e și cu u
 get vi i tea az a vâ â â ând tru u pu ul tău nu u

l-a a ai cru țat cu pu te e e e re e di in Sfâ ân tu ul
 Du u u uh o Pro o co pi i e drept a ce e e e ea
 răb dâ ând fe lu uri de e e chi i i i i nu u u uri te-a
 ai su u it pu u ur tând cu u nu u u u nă că tre că
 mă ă ă ri i le e ce ru lu ui

Stih: Sfinților celor de pe pământul Lui, minunate a făcut Domnul toate voile Sale într-o dânsii.

3. A i lu a a at Sfi i in te e cru u cea ta a cu
 a cea a a as ta a-n trar mân du te e ca o prea a vi
 i tea a a ză ă ă că ă pe te ni e e și-n a al tă ău
 sâ â â ân ge e e 'ne e ca a tu u i-a a a ai pu te e rea
 vră ăj ma a șu lu u u ui și i a ai scos tă ă mă ă
 ă du iri din iz vo o o o ru ul Stă ă pâ â nu u lu u
 u ui o prea a vred ni i ce a dă pâ â â ând pe toți

ca a re î în vă ă ă pa a a a a ia a a a pă
 ă ti i mi ri i i lor te e chea a a mă de Dum ne
 ze e eu i in su u fla tu le e

Troparul.

Glasul al 4-lea. Τὰχὺ προκατάλαβε.

Glas Δι

Cin sti te Pro co pi e ai fost de tâ năr che mat de Dom
 nul prin Cru cea Sa pre cum și Pa vel de mult la ca lea e vla vi ei
 și pri mind cu u noș tin ța te-ai gă tit că tre lup te pă gâ neas
 ca a-n še la re bi ru in d-o prin sân ge și-a cum di na in tea
 Tre i i mii roa gă te pen tru noi

Același. Pe larg.

Glas Δι

Cin sti te Pro co pi e e ai fo o ost de tâ năr
 che ma at de Do om nul prin Cru u cea Sa a pre cu u

um și Pa a a ve el de e e mult la ca lea e
 vla a a vi ei și pri i mind cu u no oș tin ța
 a a te-a ai gă ă ti it că ă ă tre e lu u up te
 pă gă â neas ca a-n șe e la re e e bi ru u i
 in d-o prin sâ â â â ân ge și-a cum di na in tea Tre
 i i mii roa gă te e pen tru no oi